

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony
decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis.
ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue]
docto eos digne legenti. predicanti. aut ...**

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

Dominica decimasexta post trinitat[is]. II Sermo. CXV

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

Dominica decimasexta post trinitatis

etiam ideo non esse flendum. ne datur occasio pa-
ganis reprehendendi nos merito. quia quod
apud deum vivere dicimus. tanquam perditos luge-
re non debemus. **H**ibulum enim potest verbis pro-
ferre et factis destruere veritate. **Hec ille.**

Sed diceret. Non possum con-
tinere a lacrimis super morte amici. **R**espondeo
quod si non potes continere extunc facis in filiis
sapientis dicitur **Eccl. xxiij.** Hodie plora
super mortuum. quam requieuit. **E**t his patet quod li-
cet excessivus fletus prohibetur propter vicium de-
sperationis. tamen moderatus permittitur propter vi-
cium ingratitude. ne eo notemur. **E**t ma-
xime flendum est super bonis mortuis ex tri-
bus causis. **P**rimo quia pauci boni viri et
vires sunt in ecclesia militante. **S**icut fecit
Aug. qui super bono sacerdote cum eius mor-
tem audiuit. flevit. non quod sibi aliquid de eo
tameret. sed quia tales paucos habuit. **S**e-
cundo quod forsitan aliqua seculi purganda dese-
runt qui presentiter torali non eo notemur. **E**t ma-
xime propter considerationem naturalis miserie
qua nos oportet propter peccatum primi parentis
putrefieri et incinerari. **S**ic **Thobias** se-
peliendo mortuos lugebat **Thobie. ij.** **P**ro-
pter quod dicitur **Eccl. vij.** Melius est ire ad do-
mum lacus quam ad domum convivii. **I**n ea enim fi-
nis omnium ammonetur. **H**os igitur consideremus
presentiter defunctum. quia morte subiit attenden-
tes nos sicut morietes. unde vitam nostram in-
melius reformamur moriamur multo et vivamus
ipso. ut tandem ei conregnare valeamus.
Quod nobis prestare dignetur pater et filius
et spiritus sanctus. **A**men.

Dominica decimasexta post trinitatis. II

Sermo. CCXV

Adolescens tibi di-
co surge. **Luce. vij.** **I**nter etates hominis
nulla periculosior creditur quam adolescentia. eo
quod est vicina et prima lapsibus omnium viciorum
ut dicit **Ambrosius** libro primo de viduitate.
Unde dicitur **Beati. viij.** **S**ensus et cogita-
tio humani cordis prona sunt in malum ab
adolescencia sua. **E**t idem dicitur **Eccl. xij.** **A**do-
lescencia et voluptas vana sunt. **E**t certe va-
na quia multum instabilis est illa etas et fle-
bilis indifferenter ad bonum et ad malum.
Unde dicitur **Proverbia. xxx.** **T**ria sunt
mihi difficilia. et quartum penitus ignoro.
Quam aquile in celo. id est superbi in divi-

tatis se extollentis. viam colubini in petra. l.
pauperis in austeritate et habescentis. vias
navis in medio maris. id est. illi quez va-
na sollicitudo conturbat. et viam viri in ado-
lescencia sua. cum se vadit post concupiscen-
tias suas. **Hec est via peruersa et remota**
a salute. que etiam est multum periculosa. quia
adolescentes qui iuxta viam suam graditur cum senue-
rit non discedit ab ea. ut dicitur Proverbia. xxij.
Unde **Anselmus** li. iij. de similitudinibus compara-
rat eam cere molli. que dum recipit ymaginem
sigilli. postquam indurata eam dimittere non po-
test de facili. **S**ic homo in senectute non po-
terit de facili curari a peccatis in adolescen-
tia consuetis. **E**ryt autem **Valerius** li. vij. ca. v.
Tales sunt ab adolescentia bonis moribus
informandi. **N**am ut dicit **Chrysostomus**
super **Mattheum** **Q**uelia. lxx. **I**sta etas est
sicut terra nondum fructuosa. que si negligi-
tur producit multas spinas viciorum. **I**n signum
huius finem quosdam doctores famosos iste
adolescens defunctus fuit in tali etate. ad
significandum quod in hac etate maxime homo inci-
pit peccare et a malis moribus infici. **E**t idem
si adolescentes volunt bene et iuste in senium
vivere debent bene et regulariter in ado-
lescencia discere. **N**am iuxta sapientem **Eccl.**
xxx. **Q**ue in iuventute tua non congregasti
quomodo in senectute inuenies. **H**ec est
se est igitur super omnia adolescentibus ut
tunc incipiant proficere de virtute in vir-
tute. **Q**ui forte fragilitate nature vel igno-
rantia peccaverint. statim huiusmodi peccata debent
ta penitentia studeant expiare. nec expectent
nec differant in ulterioribus etates. quia dicit
Bregio. tractans illud **Job.** **P**ossit eius im-
plebunt vicium adolescentie eius. et cum eo in pul-
vere dormient. **U**bi li. xv. **D**oral. ista
verba exponens dicit. **T**enent prave consue-
tudines eum quem semel ceperunt. et quasi
quotidie duriores existunt. et cum eo in pul-
vere dormient. quia non nisi cum eo fini-
untur. **Hec ille.** **I**n signum huius legitur
dominus istum adolescentem in tali etate
suscitasse a morte corporis ut inueneret ta-
les exemplo suo per suos vicarios esse sus-
citandos. ita ut vnicuique talium quicquid
peccaverint in tali etate dicatur. **A**dole-
scens tibi dico surge. propter premissa peri-
cula. **I**n quo sibi saluator excitat iuvenilem
pigritiam et hortatur. ymo precipit ei festinam et ve-
locem puerionem. significans cito esse surgendum

q̄ statu culpe et sperandū ad statū venie et gratie diuine. ac per h̄ p̄dicatozibz suis dat exemplū hortādī et excitādī om̄es pctōres ad surgendū velociter de pctō. sed t̄m̄ maxī me in p̄n̄ti euangelio dat formā excitandi adolescentes et iuuenes lapsos. ne in talibz vicijz adolescentie ip̄oz vsqz ad seniū pdu rent. ideo fidelis p̄dicator debet sollicitē monere tales ad statum bone vite et rectitudinez iusticie q̄m̄d̄ in sunt in illa etate. dicendo exemplo christi **Adolescens tibi dico surge.** scz a statu puerilitatis in quo erra ueras et quasi mortuū iacebas. nihil boni operando. Et quia hic ponitur verbū p̄ceptiuū scilz dico. per quod notatur q̄ eis aliqua sunt p̄cipienda. Unde si debēt adolescentes bene informari. aliqua sunt eis p̄cauenda. aliqua p̄cipienda. aliqua p̄dicenda. Et ideo adolescentibus sunt tria necessaria. Primo em̄ sūt eis quedaz scire necessaria. que sunt ab eis p̄cauēda que fugere debent ne cadant et moriant̄ morte culpe. ne dicatur eis necessario post casum. **Surge.** Secundo sunt eis quedam imponēda que seruare et custodire debēt. Quibz seruatis nō opus erit eis audire et dicatur eis. **Surge.** Tertio sunt eis quedam p̄dicenda que timere debent v̄t casu abstineant. et sic nō audiant. **Adolescēs tibi dico. surge.**

Dixi primo q̄ adolescentibus sunt aliqua p̄cauenda que fugere debent ne cadant et moriantur morte culpe. Et sic mereantur audire **Adolescēs tibi dico surge.** Sūt autē tria ip̄is p̄cauēda s̄m̄ Robertū. holgoth super librū Sapientie. caplo. viij. Primo enim p̄cauere debent somnū torpentis ociositatis. Secūdo viscum seu picem inficientis societatis. Tertio estuz presumētis tumiditatis. De primo quō debent p̄cauere somnū torpentis ociositatis. Nā licet omnibz statibz periculosum sit ocium. maxime tamē adolescentibz. eo q̄ illa etas est fundamentū totius etatis. Unde q̄ tūc dicit Hieronim⁹ **Epla. xxxvij.** In illa etate debet vsus sancte cōuertendis inolescere seu acquiri. eo q̄ illi anni sunt oportuni ad instructionem. in q̄bz facile potest trahi anim⁹ adolescentis ad voluntatē docentis. ideo q̄ tūc sectat̄ ocium stultissim⁹ est. Illa em̄ etas est sicut etas in qua debēt germi-

nare om̄ia bona semina et plantari sancta opera. Unde sapiens p̄sulens patribz dicit **Ecci. xxx.** Curua ceruicem eius in iuuenete. **Et. vij. ca. dicit.** Filij tibi sunt. curua cosa puericia. Sūt ergo erudiendi debet̄ artificijs et cōuenientibz suis statibz. **Un̄ s̄m̄ Johannem gallen⁹.** in cōmuniō. dist. j. tertie p̄. Si sunt nobiles erudiāt in operibus que sunt nobilitū. et si indigeant uere in artificio erudiāt in artificio mechanicis sibi p̄uenientibz vt possint iusteuere. Unde de Constantino impatore legitur q̄ filias suas in arte texendi et nendi instruxit. vt si necesse esset et illis possent uere. Ante om̄ia autē sunt informadi in fide et bonis moribz. put ait Dugo de sacramētis. li. ij. p̄. ij. c. xij. Narrat Tullius li. ij. de tusculanis q̄stionibz. q̄ quidam ligurgus nomine statuit leges q̄bz p̄cipit vt adolescentēs erudiant venando. currendo. estuendo. algendo. estuando. De q̄ Seneca p̄. quēdo dicit **Apla. xxxj.** q̄ nar⁹ in Sparta arcū dicit tēdere. In Germania s̄o bati le studet vibrare. In italia atē eq̄rare et caute hoste p̄cutere. Idem narrat Salustius li. j. de quadā gente. cuius mos est eq̄rare. iaculari. cursim cū equalibz certare. P̄cipue etiā illi q̄ habēt regna. puinciaz. terrarū. ducaturū. ab infancia debēt informari studio lraz. sicut p̄ de antiqz p̄cipibus. Legit em̄ de P̄tholomeo q̄ cōtinuus fuit in libris. Unde d̄r de eo q̄ septuaginta interpretēs vocauit ad interpretādū sibi bibliā. put habet li. v. de ciuitate dei. et de doctrina xp̄iana. ca. iij. De Alexandro etiā narrat Agellius li. actiaz. noctū. Quō P̄lippus pater eius cuz gaudio magno cum Aristoteli instruendū cōmisit. Sic etiā recitat Alexander neqz in li. de naturz. et Seneca epla. xc. Silr Nero habuit Senecā in mgr̄m. Traian⁹ Plutarchuz. De studio etiā Julij. li. de vita cesaz. multa narratur et q̄ eius disciplina fundamentū fuit om̄i impatorz. vt dicit Solin⁹ li. j. c. v. et li. j. ante finem. Et eo nullus legit velocius. nullus scribit celerius. ita vt simul dicitaret quatuor eplaz. Idem p̄ de Theodosio. vt recitatur in p̄logo historie trip̄ite. De magno Carolo etiā legit̄ q̄ntū fuit amaroz libroz et sp̄aliter b̄i Augustini de ciuitate dei. q̄ mgr̄m habuit Alquinū. q̄ eū docuit v̄pale ticam. rethoricam. et astronomiā. Rec m̄

Unica decimasexta post trinitatis

q̄ bene regabant subditos. quia ita illumi-
nati fuerunt scientijs. Nam opus regim̄is
non potest exerceri sine scientia in indican-
do. in sapiendo. in belligerando. in lege cō-
dēda. Unde Seneca dicit Epistola. xciij.
Q̄ cū sapientes dominabant tunc fuit au-
rē seculū. Et patet hoc. quia deus ab ini-
cio nunq̄ cōmisit regimēn populū nisi do-
ctis et sapiētibus. quos aut per se docuit in
spū. aut per alios. Unde primus Abrahā
rector fuit populū fuit peritus in omni sapi-
entia Egyptior. vt dicit Actū. vij. Et si-
militer Moyſes et Dauid. qui habuit sci-
entia sicut angelus dei. vt habet. ij. Regū.
Et Salomon nihil petijt nisi sapien-
tia. in. Regū. ij. Unde antiqui dicitū est
q̄ rex illiterat⁹ est sicut asin⁹ coronat⁹. Pa-
tet ergo q̄ multū. p̄dest adolescentibus non
ocari in illa etate. sed studere que sunt vti-
lia p̄ bona etate ip̄oz. Sed ecce hodie ver-
sa est res in contrariū. pauci em̄ vel nulli
nobiles aut p̄ncipes vel reges tradunt fi-
lios suos ad scientias liberales ab adole-
scentia. applicantes pon⁹ eos curijs in qui-
bus quondie ludūt et insaniūt. et sic i ocio
tempus expendūt. Sed attendant tales
quia tales ludi sunt multū p̄ncipiosi et no-
cui in quibus est consumptio p̄ciosi tempo-
ris et assuefactio ad mala opera. videlicet
ad detractiones. ad turpiloquia. ad pom-
pam. ad vanā gloriā. ad gulam. ad luxuriā
ad rapinā. ad om̄es iniuriā p̄ncipiorū et cō-
tumeliā diuinā. Et ideo Eccl. xxi. compa-
rant equo iuueni et indomito. q̄ dure va-
dit. Et si sic p̄mittit postea in senijz nullo
mō hec potest. Unde Aristo. ij. Ethicor.
ij. cap. dicit. Q̄ iuuenes sūt enutriti legi-
bus coactiuis. eo q̄ eis opa p̄ncipiosa i se nō
sunt delectabilia nisi ad ea cogant. Sicut
deducit idē phus. j. Ethicor. cap. xviij. Et
sicut idē phus ponit. ij. Rethorice. Iuue-
nes sunt facilliter p̄cupita p̄sequētes. et faci-
liter a p̄cupitis desistētes. et ideo castigatōe
indigent. Nā q̄ parit h̄ge odit filiū suū
prouer. xij. Refert Plin⁹ q̄ accipiter pul-
los suos cū maturant extra nidū. picit. et
alio sberat ne pigrescāt. Sic adolescēs et
era nidū p̄ncipie voluntatis sue est efficiendus
et alio discipline corrigendus. Alioqn̄ sciat
pater p̄ iniquitate filij dissoluti veraciter se
damnari. Sicut habes exemplū de Deli-
sacerdote. qui p̄ eo q̄ audiens filios suos

incōtinenter viuere eos leuiter tm̄ verbis
inreparatorijs correxit sed verbera nō adhe-
buit. de sede corruēs miserabiliter fracto
capite expirauit. Filij autem eius in bello
fuerūt occasi. j. Regū. iij. Qualiter autē
Romani docebant filios suos adolescen-
tes pulchre narrat quidā expositoz super
Iuuenalē li. j. Satire sue dices. q̄ Roma-
ni disponebāt actiōes suas p̄ singlos dies
q̄ summo mane om̄es simul p̄ueniāt ad
arcus triumphales. in q̄bus antecessores eoz
depingebant cū armis et cautelis q̄bus deu-
cerant hostes suos. vt sic iuuenes visis illi
accenderent ad staturē p̄ ymaginatōez gesto-
rū. Deinde accesserunt templū Apollinis
q̄ erat dñs sapiētie. Postea iudices ad for-
senatores ad capitulū descēdebāt. Iudi-
ces vt causas tractarēt. senatores vt cōmu-
ni utilitati p̄sulerēt. et sic tps suū vsq̄ ad
horā nonā expendebāt. Itē narrat Da-
crobis p̄mo saturnaliū q̄ apud Roma-
nos pueri nobiliū quadā vtebant veste q̄
dicebat p̄tecta. In q̄ ante pect⁹ deferebant
quādam aureā fibulā sicut monile. ad mo-
dum bulle q̄ natat sup aqua semirounda.
P̄tecta erat de purpura rubei coloris.
vt pudore sue nobilitatis a vicijs se subtra-
berent. et cordis ymaginē ante pectus por-
tabant. vt se inuicē intuentes ita se fortes
homines cogitarent si corde p̄staret. Dec
Dacrobis.

Sed iuuenes debēt p̄cauere viscum
seu picē inficiētis societatis. Nam et si valde
p̄culosa est familiaritas maloz om̄ibus. tm̄
magis adolescentibus. Quia. qd noua testa ca-
pit. inuenerata sapit. Unde Alexander nō
potuit carere morib⁹ Leonidis magistri
sui. Similiter et vicijs. vt dicit Seneca et
Dieronim⁹. Nec mirū. Amor em̄ est tante
virtutis q̄ transformat amante in amatum.
et ei assimilat. p̄m Dionysium. iij. de diui-
nis nominibus. Et ideo phus. ix. Ethicorū
dissuadet amicitia p̄ncipiorū. Maxime autē
debēt vitare familiaritatē maloz. Et econ-
uerso adolescētes virgines familiaritatē
viroz. quia vtrobiq̄ est periculum. vt dicit
Dieronim⁹. Non solū autem familiarita-
tem fugere debent inuicem. sed nec de eis
facere mentionē. quia talis memoria valde
est p̄culosa. et p̄ma via ad perim̄ qd genera-
tur in cogitatōe. Et ideo legitur de beato
Arsenio q̄ orabat deū vt aboleret nomen

cuusdam femine de memoria sua. licet illa optimo proposito ad eam accessisset ut oraret pro ea. Legitur etiam de quadam virgine que pro eo quidam in ea scandalizatus fuit. decem annis se aspectibus hominum subtrahens in quodam sepulcro latuit dicens. Nolo scandalizare creaturam ad similitudinem dei factam. ibique obiit. Ecce quanta pudicitia istius virginis fuit in adolescentia.

Tertio precauere debent adolecentes estum presumentis tumiditatis. Duo genera hominum sunt valde magne spei naturaliter. scilicet iuvenes et ebrii. Debent ergo vitare presumptiones. quia ipsa est mater iurgiorum. Et raro videbis iurgia nisi assint vel iuvenes vel ebriosi. Sed unde prouenit adolescentibus hec presumptio scias quod non timent quecumque difficultia sed omnia facilia deputant. Respondeo secundum philosophum. h. Retorice. quod huius triplex est causa. Primo. quia habent magnam et multam spem de futuro. eo quod credunt adhuc per longum tempus durare. et ideo in animo semper sperant se posse multa consequi. ex quo tempus habent multum. Unde aliqui sperant se futuros episcopos. Alii magnos dominos. Et ita nolunt aliquid laborare. sed post modicum tempus cum iam maturantur et laborare verentur. vel studere vel sedere in loco aut plagas sustinere. libenter essent campanatores vel alii parui ministri. Secundo. quia habent multum de calore naturali. Et ideo cor in eis ampliat. ex qua ampliatione tendunt in difficulta. Tertio ideo. quia nondum sunt experti difficultates et resistentias in factis suis. ideo sunt audaces ad temptandum omnia. Et ideo philosophus tertio Thopicozum dicit. Nemo eligit duces iuvenes in bello. propter eorum nimiam presumptionem. Ista tria si precauere adolescens non cadet. nec ei opus erit dicere ab aliquo. Adolescens tibi dico surge. Et tantum de primo.

Dixi secundo quod adolecentibus sunt que dam imponenda que seruare et custodire debent. Quibus seruatis non erit opus ei audire. Adolescens tibi dico surge. Tria autem sunt eis imponenda. scilicet prompti-

tudo obedientie. sanctitudo conscientie. et sollicitudo continentie. De primo scilicet quomodo debent habere promptitudinem obedientie. patet per Augustinum de duodecim abusionibus seculi. Ubi dicit quod tertius abusionis gradus est adolescens sine obedientia. Quomodo enim secundum ipsum in senectute sibi ministrari sperabit qui in adolescentia senioribus obedientiam exhibere contemnit. Unde et pro illo in prouerbio apud antiquos dictum est. quod seruos habere nequeat qui in iuuentute alius seruire nescit. Unde dicit Aristoteles octauo Ethicorum. quod amicitia inter senes et iuuenes est necessaria. Senibus quidem ut eis a iuuenibus seruiatur. et iuuenibus ut non peccent. Hoc est. ut a senioribus a peccatis preseruentur. Nam timore senum et reuerentia solent iuuenes se a suis insolentis refrinare. Sicut dicit Job de se. xxi. capitulo. Videbant me iuuenes et abscondebantur. De ista obedientia iuuenum ad seniores dicit Valerius libro secundo capitulo primo. Quod apud antiquos senectuti iuuentus generaliter ita circumspicuum bonorum reddebatur. tanquam omnes seniores communis essent patres omnium iuniorum. Unde Iudicium. xiiij. dicitur. Sic enim iuuenes consueverunt facere. Bene dicit consueverunt. quia ista est optima consuetudo que fuit seruata ab initio seculi. scilicet qua minor seruiabat maiori. Refert Hieronimus de obedientia cuiusdam adolescentis marci. quem cum abbas Siluanus ad se vocasset ea hora qua in quaterno scribebat. ille ad preceptum vocantis. litteram o quam inchoauerat propter obedientiam dimisit incompletam. Similiter refert de Adas Johanne heremita. quem cum Paulus abbas mittere vellet ad ciuitatem per necessarios. Ille se excusauit dicens. Pater leena dicitur esse in via. et vos me illuc dirigitis. Abbas vero estimas eum iocose dixisse respondit. Si occurrerit tibi leena. alliga illam. Qui cum iter arripuisset occurrit tibi leena et irrumpit super eum. Ille vero accedens voluit capere eam. sed illa aufugit. Qui post eam clamans dicit. Abbas mihi precepit ut te adducam ad eum. et statim stetit. Ille autem alligans eam reuersus est dicens eam alligaram. Quod videns senex volens eam humiliare tanto plus dixit canem fatuum adducisti.

¶ **D**unica decimasexta post trinitatis

ad me. Sicut tu insensatus es ita et be-
stia tua. et solvens eam abire precepit.
Sed hodie versa est res in contrarium quan-
do non honor non reuerentia non obedi-
entia defertur senioribus ab adolescentibus
sed contumelia et omnis irreuerentia et de-
risio. sicut conueritur **Isaias. iij.** Tumul-
tuabitur puer contra senem. et ignobilis con-
tra nobilem. Et propter quod confusus
est totus ordo.

¶ De secundo quod eis imponendum est.
scilicet sanctitudo conscientie. patet. quia
adolescentes debent discere quomodo peccata
sua sciunt circumstantijs diligenter discussa
integraliter et candidenter exprimere. quia
si fuerit conscientia larga in iuuentute am-
pliat in senectute sine mensura. Pro-
pter quod **Ecclesiastici. vj.** dicitur. Fili mi
a iuuentute tua excipe doctrinam et usque ad
canos inuenies sapientiam. Et dicitur **Ec-
clesiastici. xvj.** Que in iuuentute tua non
congregasti quomodo inuenies ea in senec-
tute tua. Quasi dicitur. Nullo modo. Et ideo
multi sunt qui cum negligunt conscientiam
in iuuentute postea in senectute dolendo con-
querunt et lamentantur. dicentes **Proverbia. v.**
Cur delectatus sum ois disciplinam et increpa-
tionibus non acquieuit cor meum. Quasi dicitur.
Dilectus ego sum qui non audiui vo-
cem docentium me. et magistris meis non in-
clinavi aurem meam. Et merito plangunt
tales postea in senectute qui noluerunt di-
scere in iuuentute. quia metrica dicitur. Dam-
na fletu rerum. sed plus fletu damna dierum.

¶ De tertio quod eis est imponen-
dum. scilicet sollicitudo continentie patet. Nam
magna sollicitudine debent habere ut con-
tinentes sint. et maximam custodiam debent
habere in iuuentute a senioribus. eo quod di-
citur in psalmo in persona cuiuslibet iuue-
nis de concupiscentijs carnalibus. **Sepe ex-
pugnauerunt me a iuuentute mea.** Et quo-
ad hoc necesse est ut sobrie nutriant et mo-
derate. **Iuxta illud Boetii. de disciplina sco-
larum.** Porus autem sit tenuis eiusdemque parci-
tas. quia sicut vinum moderate sumptum acuit
ingenium. ita immoderate sumptum pertur-
bat rationem. intellectum ebetat. memoriam
eneruat. et per consequens obliuionem indu-
cit. **Unde dicit Macrobius libro ultimo**
quod obliuio est comes ebrietatis. Et **Seneca**

in epistola dicit. quod est bilis infamia. Et
ut idem dicit epistola. lxx. Est voluntaria in-
famia. Hinc est quod **Hieronimus** impossibi-
le reputat adolescentem delicatam posse
fieri castum. Dicit enim **Epistola. cxxvj. al-**
legando apostolum. **i. Corinthios nono.**
ubi de se ait. Castigo inquit corpus meum
et in seruitutem redigo. **Sic ergo apostolus**
castigat corpus ut subiciatur anime impe-
rio. quomodo adolescens seruens abis
de castitate securus est. Bene ergo dicit il-
le philosophus **Cornutus. quod sine cerere.**
id est. cibo. et libero. id est. vino frigerentur.
Et apostolus **Ephes. quinto.** Nolite inebriari
vino in quo est luxuria. Fertur de
philosopho **Zenocrate** prout ait **Valerius**
libro quarto. capitulo. iij. quod apud Athenas que-
dam mulier spondit iuuenibus se posse
corrumper eorum temperantiam. Et nocte
ueniens iuxta eum se deposuit. Que cum
non posset eum in aliquo flectere. adolescen-
tes qui secum pactum super hoc posuerunt
si eum seducisset. precium reposcebant. Il-
la vero respondit. pignus posuisse cum eis
non de statua sed de homine. vocans philo-
sophum statuam propter immobilem eius
continentiam. Est etiam magnus periculum
si nimis delicate et copiose nutriatur ado-
lescens. Quia ut ait **Augustinus. xij. li-**
bro de ciuitate dei. Si pro viribus suis
alatur iuuenis fit ut in crescendo plus capi-
at. et si modum sue capacitatis excedit
deficiet antequam crescat. De hoc pulchre **Se-
neca** libro secundo de ira dicit. Quod vinum ne-
gandum est talibus. ut ait **Plato.** nec abis
implendi sunt. ne distendantur eorum cor-
pora. **Hec ille.**

¶ **Dixi tertio** quod adolescentibus
sunt aliqua predi-
cenda que timere debent ut a casu abstineant
et sic non audiant verbum terribile. Ado-
lescens tibi dico surge. Sunt autem eis
tria predicenda scilicet labilitas tempora-
lis iuuentutis. difformitas hyemalis senectutis.
et debilitas corporalis virtutis. De
primo patet. Nam solent adolescentes glo-
riari de fortitudine nimia. non aduertentes
quomodo cito transibit. Quibus tamen dicitur
Isaie quadragesimo Iuuenes in infir-
mitate cadent. ideo predicenda est eis labi-
litas temporalis iuuentutis. quia forma
corporis quantumcumque est magna cito transiit

et arefcit ficut flos vernalis. Unde **D**uidius libro secundo de arte amandi. **F**orma boni fragile est q̄ntūq; accedit ad annos. **F**it minor et spacio carpitur ip̄a suo. **N**ec viole semper nec florent lilia semper. **E**t riget annula spina relicta rosa. **E**t tibi iam venient ruge formosi capilli. **I**am venient ruge que tibi corpus arent. **S**ecundo predicenda est inuenibus deformitas hyemalis senectutis. de qua idem **D**uidius libro tertio de arte amandi scribit dicens. **V**enture memores iam nunc estote senectute. **S**ic nullum tempus vobis abibit iners. **U**tendum est etate. cito pede labitur eras. **N**ec bona tam sequitur q̄m bona prima fuit. **Q**uo nam cito me miserū laxantur corpora rugis. **E**t perit in medio qui fuit ore color. **E**t ideo signanter dicit **E**ccl̄iastes duodecimo. **N**emento creatoris tui in diebus iuuentutis tue antequāq; veniat tempus afflictionis tue. et appropinquent anni de quibus dices. non michi placent. **E**t **V**irgilius in **B**ucolicis. **E**gloga secunda. **O** formose puer nimis nō crede colori. **A**lba ligustra cadit vaccinia nigra leguntur. **V**accinia apud **V**irgilium sunt aliquando parui fructus nigri. **E**t sic loquitur hic. **A**liquando vocantur flores qui dicuntur primule veris. **E**t sic loquitur in eadem **E**gloga dicens. **P**ollia luteola pingit vaccinia campos. **T**ertio predicenda est debilitas corporalis virtutis. **H**am iuxta poetam. **P**ultra circumueniunt incomoda senem. **U**nde **I**nnocentius libro primo de vilitate humane conditionis capitulo nono dicit. describens incomoda huiusmodi. **S**i quis inquit ad senectutē processerit. cor eius affligitur. et caput cōcutitur. languet spiritus. et fetet anhelitus. facies rugatur. et statura curuat. caligant oculi. et vacillant articuli. **N**ares effluunt et capilli defluunt. tremit tactus. deperit actus. dentes putrescunt. et aures fordescunt. **V**enex facile prouocatur et difficile reuocatur. et cito credit et difficile discredidit. tenax et cupidus. tristis et querulus. velox ad loquendū. tardus ad audiendū. **L**audat antiquos. et spernit modernos. vituperat presentia. et cōmendat preterita. suspirat et anxiatur. torpet et infirmatur. **H**ec ille. **E**cce quanta miseria quam deberent bene aduertere adolescen-

tes. vt eā non exoptent nec expectent. que cū venerit omnia mala secū adducit. ita vt nemo sit qui eam non accuset. vt dicit **T**ullius in libro suo de senectute. **T**anta omnibus stulticia incōstantia ac peruersitas est q̄ omnes eam vt adipiscantur exoptant sed tamen eandē adepti accusant. **E**t quo concludit finaliter q̄ licet omnes sumus vt esse intendimus senes si deus voluerit. tamen hoc non est perfectiorū appetere absolute. **S**icut **R**obertū holgoth super librum **S**apientie capitulo quarto. **E**t ratio est. quia talis appetit scōm ip̄m magis mouetur et instinctu nature q̄z fidei. **Q**uapropter nullus adolescens se remittat ad huiusmodi etatem. que plena est incōmodis et miseris. et interdum deprauatione uoluntatis. **S**icut illi senes fuerunt de quibus dicitur **D**anielis. c. iij. **Q**ui **Z**uzanam de turpitudine sollicitabant. **D**e **S**alomonē quoq; legitur. iij. **R**egum vndecimo. **Q**cū esset senex deprauatum est cor eius per mulieres. **I**deo **P**salmista perit dicens. **N**e proiciās me in tēpore senectutis. **E**t autem de omnibus premisis adolescens instruarur necesse est eum adherere sententi alicui. qui cum in morib; bonis instruat et a casu custodiat. cadentemq; amoneat vt resurgat. **P**inc dicit **T**ullius q̄ adolēscētes debent adiūgi bonis et probatis simis quozum consilio innituntur et vitan tur. **E**t **A**mbrosius libro primo de interpellatione **J**ob dicit. causam huius reddēs. q̄ quia adolescentia magis ad viciū labrīca esse consuevit et est et se infirma in consilijs. ideo maturis prepositis adiūgi debet. vt eozum exemplo tucatur et ducatur ad bonū. **E**t de hoc idem lanus profectur libro secūdo de officijs. caplo. c. viij. **Q**cū fuerint adolēscētes. facile casum poterint evitare et tandem consequi vitam eternam. **A**d quā nos perducatur dominus noster **I**hesus **C**hris̄tus qui est benedictus in secula seculorū. Amen.

Dñica decima septima post trinitatis. I
Sermo. CXVII

Anauit eū ac dicit
miser. **L**u. c. iij. **S**ic dicit **A**ug. iij.
de ope mōachoz. **Q**uivcrā ondit